

Motion till riksdagen 2019/20:541

av Adam Marttinen m.fl. (SD)

Straff och påföljder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny påföljdsutredning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om val av påföljd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mängdrabatt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om försvårande omständigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förmildrande omständigheter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om billighetsskäl och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om straffrabatt vid otillåten utredning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tredje gången gillt och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om automatisk villkorlig frigivning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återgång till tidigare straff vid ny brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om preskriptionstid och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om riktiga livstidsstraff och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fotboja vid frigivning efter allvarlig brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvisning alltid ska prövas och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk utvisning vid grov brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för verkställighetsavtal med andra länder och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvisning på livstid och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagring av DNA och personuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om snabbspår för utvisning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagstöd för tvångsutvisning och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad nödvärnsrätt och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översikt av straffskalorna för våldsbrott och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om straffskärpning gällande misshandel av gravida och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om våld mot förtroendevalda och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översikt av straffskalorna för sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om våldtäkt och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om köp av sexuell handling av barn och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inbrottsstöld och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om butiksstöld och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera rymning och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera undangömmandet av tillståndslösa utlännningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Straffrätten är ett av de rättsområden som allra mest är i allmänhetens fokus. Det är ingen förvåning då brottslighet ofta utgör bland det hemskaste vi kan utsättas för. Det finns anledning att genomföra genomgripande förändringar gällande de påföljder som döms ut i Sverige. I denna kommittémotion föreslås påtagliga förändringar gällande påföljdssystemet som helhet men även specifika straffskärpningar där nuvarande straffskalor inte motsvarar graden av klander som gärningen medför.

En ny påföljdsutredning

Den nuvarande påföljdsbestämningen utgår från straffrättsliga teorier som alltjämt bör vara bärande i utformningen av den nya. Kriminaliseringar sker, och bör ske, av allmänpreventiva skäl. Domar ska utgå från principerna om proportionalitet och vid verkställigheten av straff bör det alltjämt utgå från individualpreventiva grunder. Ett problem rättsväsendet ofta möter är medborgares förståelse för vad som döms för, och till. Gärningsmän döms dagligen till straff som understiger vad allmänheten anser är rimligt. Allmänhetens rättsuppfattning står inte i samklang med rättsväsendets och vanliga medborgare uppfattar det med rätta som stötande när brottslingar döms till straff som understiger brottets lägsta straffvärde. Detta är inte acceptabelt i ett demokratiskt, rättssäkert samhälle. Det finns ett behov av en ny påföljdsutredning som ser över lagstiftningen i detta hänseende. Utredningen bör ha utgångspunkten att straffvärdet i normalfallet bör utgå från mitten av straffskalan, varefter brottsinterna omständigheter beaktas. Först därefter beaktas brottsexterna omständigheter och det ska alltid ske inom den befintliga bestämmelsens straffskala.

Val av påföljd

Vid val av påföljd bör en revidering av den så kallade fängelsepresumtionen och institutet artbrottslighet göras. Fängelse har ett reellt värde, både i dess allmänpreventiva verkan på den lagstiftande nivån men även gällande inkapaciteringseffekten. Som dagens lagar stadgar finns det fall där personer inte döms till fängelse även när gärningen de begått är så pass klandervärd att de inte bör kunna undvika ett frihetsberövande straff. En utredning bör tillsättas gällande valet av påföljd med utgångspunkt i att allvarliga brott mot person, såsom vålds- eller sexualbrott, alltid ska leda till en fängelsedom.

Mängdrabatt

Straffrätten innehåller ett generöst rabattsystem för den som lever en kriminell livsstil. Mängdrabatten grundar sig i att ju fler brott en person begår desto mindre påföljd på varje efterkommande brott, vilket följer av asperationsprincipen.

Nuvarande ordning är alldeles för generös och att det krävs en översyn med utgångspunkt att avdraget på straffvärdet för de efterföljande brotten ska minska avsevärt. Det bör inte föranleda en ren tillämpning av ackumulationsprincipen men en jämkning mellan de två bör vara utgångspunkten för en utredning. Utgångspunkten bör vara att vid brott mot person ska avdrag inte appliceras på de efterföljande brotten då brottsoffrets upprättelse i det enskilda fallet inte ska kränkas.

Försvårande omständigheter

I straffvärdesbedömningen beaktas en rad olika brottsexterna faktorer. Dessa har betydelse för hur klandervärd en gärning är. Det finns dock fler omständigheter som bör beaktas vid straffvärdesbedömningen i skärpande riktning.

Det bör klart framgå att en försvårande omständighet är då brottet riktar sig mot äldre. Dessa är särskilt utsatta, framförallt gällande bedrägerier, men har även annars svårare att freda sig mot brott. Detta bör beaktas i större utsträckning än det gör idag.

Även brott som begås i samband med allvarliga störningar av den allmänna ordningen bör vid straffvärdesbedömningen anses som en försvårande omständighet. Vid dessa störningar av den allmänna ordningen riskerar ytterligare brottslighet att gå antingen obemärkt förbi eller ytterligare dränera polismyndighetens tyvärr begränsade resurser. Gärningsmännen utnyttjar vid dessa tillfällen den ordningsstörning som drabbar både samhället i stort men även de personer som bor, lever och verkar där detta sker.

Förmildrande omständigheter

I straffvärdesbedömningen beaktas en rad olika brottsexterna faktorer. Dessa har betydelse för hur klandervärd en gärning är. De förmildrande omständigheterna som finns idag bör kvarstå, men möjligheten enligt denna paragraf att döma till straff som understiger vad som är föreskrivet för brottet bör utgå.

Billighetsskäl

Billighetsskäl utgör en strafflindrande grund som under straffmätningen kan ändra det straffvärde som bestämts för gärningen. Dessa bör utredas i syfte att flertalet av dem bör utgå. Som utgångspunkt för denna utredning bör de som har en direkt koppling till rättsväsendets utredande och därmed brottsoffrets upprättelse kvarstå. Detta kan även vara grunden för strafflindring i ett kronvitnesssystem. Vidare bör de fall där andra rättsliga sanktioner döms ut kunna innebära en strafflindring gällande straffvärdet av gärningen, att personen som följd av brotten förlorar sin anställning bör inte vara grund för strafflindring. Möjligheten att döma ut ett lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet bör utgå, om inte detta anses nödvändigt inom ramen för ett kronvitnesssystem.

Straffrabatt vid otillåten utredning

Om Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten säkrar bevisning om brott genom otillåtna utredningsmetoder, såsom brottsprovokation eller felaktigt använd bevisprovokation, får gärningsmannen ett sänkt straff enligt rådande praxis.

Att otillåtna eller kränkande metoder använts gör inte det begångna brottet mindre svårt och brottet ska därför resultera i ett lika svårt straff som det gjort om bevisning tillkommit genom tillåtna metoder. Konsekvenserna som följer av den felaktiga användningen av utredningsmetoder bör istället behandlas som ett separat ärende – exempelvis genom en internutredning om tjänstefel eller på annat sätt.

Tredje gången gillt

Sverigedemokraterna vill att principen ”tredje gången gillt” ska införas för vissa brottstyper, framförallt brott enligt kap. 3, 4, 6 och 8 i brottsbalken, där gärningsmannen döms till ett högre straff vid tredje domen. Endast brott som har resulterat i ett frihetsberövande straff ska vara förenat med principen tredje gången gillt. Vid flerfaldig brottslighet vid det tillfället bör detsamma gälla för tilläggsstraffskalan i det fall den ska tillämpas. Tredje gången gillt ska även vara förenat med en tidsram så att denna princip

begränsas i tid i relation till när brotten begicks. Detta för att undvika orimliga effekter om en person har begått två brott i sina tidiga år och sedan haft en lång tid av laglydighet.

Automatisk villkorlig frigivning

Sverige tillämpar automatisk villkorlig frigivning, vilket innebär att den kriminelle blir villkorligt frigiven efter att två tredjedelar av straffet avtjänats på anstalt. Detta skapar en stor diskrepans mellan det allmänna rättsmedvetandet och den lagstiftning som finns. För att öka förståelsen för svensk lagstiftning och för att försvara för en kriminell livsstil ska den automatiska 2/3-frigivningen avskaffas. När det gäller återfallsförbrytare ska villkorlig frigivning aldrig tillämpas.

Återgång till tidigare straff vid ny brottslighet

Andelen dömda som återfaller i brott har under en lång tid legat på en hög nivå. Enligt Riksrevisionens rapport, Återfall i brott, återfaller i genomsnitt 70 procent av de som dömts till fängelse i ny brottslighet inom tre år.

Medan Sverigedemokraterna vill avskaffa den automatiska villkorliga frigivningen efter två tredjedelars avtjänat straff kommer det även efter det finnas tillfällen då personer döms till villkorliga straff eller frigives villkorligt till följd av gott uppträdande.

Detta får dock aldrig leda till att personer tillåts begå brott under prøvotiden utan att återgå till det ursprungliga straffet, oavsett brottets allvarlighetsgrad.

Vi föreslår därför att den som är villkorligt frigiven och begår brott alltid ska återgå till tidigare straff, utan undantag.

Borttagande av preskriptionstid

Reglerna för preskriptionstid för så kallad åtalspreskription står angivna i 35 kap. brottsbalken där brottets påföljd avgör hur lång tid preskriptionstiden är. Preskriptionstiden är tio år för brott som ger fängelse över två år men inte över tio år, det kan exempelvis röra sig om våldtäkt, grov misshandel eller vållande till annans död.

Det kan inte vara rimligt att våldsverkare som har utsatt andra människor för denna sorts lidande ska kunna vänta ut rättssystemet. En grov misshandel kan ge permanenta fysiska skador och lär om inte annat ge permanenta psykiska men. Detta gäller på samma sätt självfallet även för dem som blivit utsatta för våldtäkt. Att då ge brottslingen utrymme att kunna gå fri bara för att samhället inte lyckats få tag i brottslingen är djupt omoraliskt.

Sverigedemokraterna är av uppfattningen att samhället ska göra sin moraliska plikt och straffa brottslingar samt att offren och deras anhörigas upprättelse är viktigare i detta avseende. Att det har gått tio år sedan en våldtäktsman förgripit sig på en kvinna gör inte att offret och hennes anhöriga har mindre intresse av att se gärningsmannen dömd.

Argumenten om att svårigheten med bevisning ökar med tiden är relevanta men egentligen inte tillräckliga eftersom brottslingen provas i rätten i sedvanlig ordning. Anses det vid detta tillfälle att bevisningen inte är tillräcklig så kommer personen i fråga

att gå fri, annars inte. Vad som kvarstår är det faktum att Sverige i dag har en lagstiftning som inte tar sin utgångspunkt ur brottsofferperspektivet.

Vi föreslår därför att åtalspreskription, påföljdspreskription och absolut preskription avskaffas för vålds- och sexualbrott av allvarligare art, grova fridskränkingsbrott samt stöldbrott av allvarligare art, framförallt inbrottsstöld och liknande av mer kränkande karaktär.

Riktiga livstidsstraff

Sverigedemokraterna är tydliga i sin syn på kriminalpolitiken. Vi sätter offren och deras anhöriga i fokus, inte de kriminella.

Med denna nya utgångspunkt i svensk kriminalpolitik anser vi att det finns ett behov av ett verkligt livstidsstraff utan möjlighet till benådning eller tidsbestämning. Straff och påföljd är inte bara en fråga om rehabilitering utan även om moral.

Utgångspunkten är att brottslingen förtjänar att straffas för att straffet har ett egenvärde i sig och för att ge offret och dess anhöriga upprättelse. Somliga brott som begås är av sådan natur att brottslingen inte förtjänar att få vistas ute i frihet igen, antingen för att brottslingen aldrig kan förväntas bli rehabiliterad eller för att det brott som begicks var av sådan natur att denne på moraliska grunder aldrig igen ska släppas ut. En annan aspekt är att gärningsmannen med detta straff inte ges chansen att ytterligare en eller flera gånger orsaka andra människor lidande. Det blir med andra ord även ett straff med en reell inkapaciterande verkan.

Riktiga livstidsstraff ska kunna följa på brott som i dag enligt brottsbalken kan medföra livstidsstraff. Utöver detta ska riktiga livstidsstraff kunna utdömas för upprepade grova vålds- eller sexualbrott av särskilt hänsynslös och våldsamt natur där offren åsamkas permanenta fysiska eller psykiska skador av allvarligare art. Antal brottsrubriceringar på vilka livstidsstraff kan följa bör utökas eftersom de ovan angivna brotten är av sådan natur att dessa kan förstöra en eller flera människors liv, psykiskt eller fysiskt. I många fall är gärningarna av sådan grad att den kriminelle med sin gärning inte längre kan anses berättigad att leva i frihet igen.

Fotboja vid frisläppande efter allvarliga brott

Återfallsrisken för dem som har avtjänat ett fängelsestraff är hög. Statistiken visar att risken för återfall ökar med de lagförda personernas tidigare brottsbelastning. Det är ett mönster som kan observeras över en längre tidsperiod. Även för förstagångsförbrytare är andelen som återfaller relativt hög – omkring en femtedel.

Med anledning av detta bör gärningsman vid brott mot person, narkotikabrott, stöld, rån eller andra grovre tillgreppsbrott vid frisläppandet förses med elektronisk fotboja under en period efter frisläppandet som ska stå i proportion till hur länge de har suttit i fängelse. De ska ha full frihet efter avtjänat straff men måste på detta sätt i högre utsträckning bevisa för samhället att de kan och kommer att sköta sig. På så sätt kan man uppnå en dämpande effekt på den frisläppte samtidigt som det blir lättare att utreda brott om personen med fotboja faktiskt återfaller i brott.

Utvisning

Enligt nuvarande bestämmelser får en utlänning utvisas för brott som kan leda till fängelse eller om domstolen i brottmålet undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till tidigare. Det krävs dock att utlänningen döms till svårare påföljd än böter. En ytterligare förutsättning är att det kan antas att utlänningen kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet eller att brottet är särskilt allvarligt. Utvisning kan ske för viss tid eller på livstid.

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Domstolen ska vid bedömningen särskilt beakta utlänningens levnadsomständigheter och familjeförhållanden samt hur länge utlänningen har vistats i Sverige. Faktorer som arbete, bostad och social anpassning liksom kunskaper i svenska språket inverkar på bedömningen.

Vidare ska domstolen särskilt beakta om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten mellan dem har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas.

Hänsyn ska också tas till om det finns hinder mot verkställighet av utvisningen enligt utlänningslagens bestämmelser om verkställighetshinder – till exempel risk för dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller förföljelse – och utlänningen därför inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att utvisningsbeslutet verkställs.

Det finns inga bestämmelser om när frågan om utvisning ska tas upp till prövning. Därmed kan såväl åklagaren som domstolen avgöra om frågan ska tas upp eller inte. Utvisning på grund av brott beslutas emellertid alltid av den domstol som handlägger brottmålet.

Utvisning ska alltid prövas

Det är inte rimligt att en icke-medborgare ska få förmånen att stanna i Sverige om personen i fråga inte kan eller vill respektera våra lagar och regler. Det bör därför vara obligatoriskt att alltid pröva frågan om utvisning när en icke-medborgare begått ett brott i Sverige där fängelse är straffminimum. Lagen bör vara mindre tillåtande och den bör därmed omformuleras så att utvisning prövas som regel snarare än undantag.

Obligatorisk utvisning vid grov brottslighet

I dag tas väldigt stor hänsyn till den kriminelles anknytning till Sverige, vilket kan medföra att till exempel en våldsbrottsling får stanna i landet. Det är inte moraliskt försvarbart att en utlänning som begått brott i Sverige ska få stanna bara för att denne bott i Sverige i fem år, för att denne haft uppehållstillstånd i fyra år eller för att personen i fråga har flyktingstatus.

Har en icke-medborgare begått ett grövre brott ska utvisning alltid ske. Om det av någon anledning är direkt omöjligt att utvisa personen ska denne placeras i förvar till dess att han eller hon självmant väljer att lämna landet och därmed undgå vidare frihetsberövning.

Att verka för avtal med andra länder

Ett av de hinder mot verkställighet av utvisning på grund av brott är att brottslingarna riskerar utsättas för en behandling i sina hemländer som skulle strida mot svenska konventionsåtaganden. Utvisningar bör inte ske till dessa länder med mindre än att man från svensk sida får tillförlitliga garantier om att personerna inte ska utsättas för dödsstraff, tortyr eller annan kränkande eller omänsklig behandling. Sverige bör dock aktivt agera i syfte att möjliggöra att sådana avtal sluts – där länder ger garantier om att personerna inte ska utsättas för sådan behandling och därmed åter blir länder som utvisningar kan verkställas till. Detta bör ske genom diplomati samt även möjligheten till ekonomiska påtryckningar, såsom indraget bistånd där detta är aktuellt. Detta kan gälla både svenskt bistånd samt sådant bistånd som lämnas inom ramen för EU. Det är inte rimligt att andra stater uppbär medel från svenska skattebetalare samtidigt som man vägrar ta emot sina egna, brottsliga, medborgare.

Utvisning på livstid

I det fall utvisning utdöms ska det för brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid, sexualbrott, narkotikabrott, stöld, rån och andra tillgreppsbrott som till exempel mord, dråp, våldtäkt, rån, misshandel, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, narkotikabrott, alla former av stöld, alla former av inbrott och annan jämförlig brottslighet, alltid utdömas utvisning på livstid.

Brott av denna typ är av sådan karaktär att det vore omoraliskt mot offren om Sverige släpper in den kriminelle i landet igen. Narkotikabrott, såsom narkotikasmuggling, är i sin tur ofta förknippade med organiserad brottslighet och bör därmed även vara förknippade med livstids utvisning för att på så sätt även motarbeta den organiserade brottsligheten.

Lagring av DNA och personuppgifter

För att kunna kontrollera att utvisningsdömda inte under annan identitet på nytt försöker komma in i landet och få uppehållstillstånd och på sikt medborgarskap, ska foto, fingeravtryck och DNA-prov tas och lagras på obestämd tid. Alla utlänningar som på något sätt söker uppehållstillstånd eller medborgarskap i Sverige ska kontrolleras mot detta register. Visar det sig att en person finns i detta register ska denne person omedelbart frihetsberövas till dess att personen har utvisats, vilket ska ske snarast möjligt.

Snabbspår för utvisning

Det finns ingen anledning att utländska brottslingar ska belasta det svenska rättsväsendet mer än nödvändigt. Därför bör det, som i Norge, införas ett snabbspår för utvisning i mål där bevisläget är enkelt.

Lagstöd för tvångsutvisning

Utvisning och avvisning av utlänningar i Sverige har länge varit eftersatt. Tillståndslösa invandrare har med de andra partiernas goda minne uppmuntrats att stanna kvar och förmågan hos vårt rättsväsende att hitta och få ut dem har varit mycket begränsad. I ett sådant läge är det viktigt att Polismyndigheten har klara direktiv att följa samt tydligt lagstöd för sitt handlande.

Det bör tydliggöras att polisen alltid har rätt att använda tvång vid genomförandet av utvisningar i de fall de anser att det behövs, oavsett ålder eller om förvarsbeslut finns eller ej.

Utökad nödvärnsrätt

Hovrätten över Skåne och Blekinge dömde i februari 2017 en 69-årig man för att uppsåtligen ha skjutit ihjäl två bröder utanför sin bostad i Vallåkra den 14–15 oktober 2015. Mannen döms för dråp till två års fängelse. Han ska även betala skadestånd till brödernas föräldrar med totalt 100 000 kr.

Detta trots att bröderna, som olovligen befann sig på 68-åringens fastighet, stod utanför mannens låsta entrédörr där de först uttalade dödshot och därefter krossade en glastruta i dörren. Bröderna var även beväpnade med ett smalt metallrör och en kökskniv. Hovrätten har konstaterat att det fanns en tredje person i sällskap med bröderna och att den personen var på väg in alternativt precis hade tagit sig in i husets källarplan via en dörr där. Hovrätten anser dock att 69-åringens agerande var uppenbart oförsvarligt.

Detta är orimligt. Trots att situationen i detta fall är helt uppenbar: tre beväpnade män går in i någons hem med den uttalade avsikten att döda honom. Detta är en alltför snäv syn på nödvärnsrätten och nödvärnsexcess. I sådana situationer kan inte ett blivande offer förväntas avvakta till dess att risken mot dennes liv är så stor att det egna livet hotas. Lagen och tillämpningen därav måste bli mer tillåtande, både vad beträffar nödvärn generellt och även nödvärnsexcess. Om någon eller några väljer att attackera någon, inte minst i dennes hem, måste nödvärnsrätten vara långtgående. En utredning hur detta kan ske ska tillsättas.

Skärpta straff

Även med de förändringar gällande påföljdsbestämningen som Sverigedemokraterna anser bör ske så finns det brottsbestämmelser där straffskalorna är så pass låga att de inte kan anses stå i proportion gentemot graden av klander som gärningen innebär. Därför föreslår Sverigedemokraterna övergripande utredningar om straffskalorna för att de utdömda straffen bättre ska svara mot det allmänna rättsmedvetandet.

Våldsbrottslighet

Våldsbrott är ett särskilt viktigt område där rättsskipningen måste stå i samklang med den allmänna rättsuppfattningen. I gengäld mot att rättssamhället skyddar individer och straffar förövare har befolkningen accepterat att inte själva bruka våld eller skipa sin egen rättvisa. När förövare döms till korta fängelsestraff, samhällstjänst eller skyddstillsyn orsakar det slitningar för samhällskontraktet.

Sverigedemokraterna vill därför se en generell översyn av brottsbalkens tredje kapital med utgångspunkten att såväl minimistraff som maximistraff ska höjas.

Misshandel av gravida

I såväl den svenska som utländska debatten råder delade meningar om när ett befruktat ägg räknas som en människa. Varje gravid som inte har för avsikt att avsluta graviditeten bör dock ha rätten att själv få räkna sin graviditet som ett nytt liv. Mot denna bakgrund bör synen på våld mot gravida ändras, så att våld mot gravida ses som inte enbart misshandel mot en individ utan mot två individer – och detta oavsett om gärningsmannen kände till att den misshandlade kvinnan var gravid eller ej.

Våldsbrott mot gravida bör innebära ett en brottsintern, försvårande omständighet som medför att gärningen i dessa fall alltid anses utgöra grov misshandel. Detta med anledning av att särskild hänsynslöshet bör anses vara gällande när våldet mot gravida även drabbar en, till under alla omständigheter, oskyldig individ som dessutom helt saknar möjlighet att värja sig mot attacken. En lagändring bör även tydligt ange att om graviditeten avbryts på grund av våldet, eller om embryot/fostret skadas, ska brottet bedömas som särskilt allvarligt.

Våld mot förtroendevalda

Poliser, tulltjänstemän, ordningsvakter, väktare och trafiktjänstemän har ett särskilt skydd. Skyddet regleras i 17 kap. brottsbalken om brott mot allmän verksamhet, och skyddsintresset rör personer som fullgör myndighetsutövning där Högsta domstolen, HD, har beskrivit dem som befattningshavare som utövar för det allmänna viktiga funktioner. HD beskriver även en gärning mot en tjänsteman som ett artbrott med en stark presumtion för fängelse då befattningshavare som utövar för det allmänna viktiga funktioner inte ska hindras att utöva dessa effektivt och opartiskt.

Detta skydd täcker emellertid inte folkvalda politiker. Folkvalda politiker utgör centrala aspekter i det demokratiska systemet och hot eller våld mot dessa bör anses vara minst lika allvarligt som hot mot tjänstemän. Brott som begås mot förtroendevalda i kommun, landsting, region eller riksdag på grund av deras uppdrag ska vara förenat med ett skärpt straff. Regeringen har nu lämnat proposition 2018/19:154 som behandlar denna fråga och det är av vikt att detta genomförs skyndsamt.

Sexualbrott

Sverige har haft en destruktiv utveckling av sexualbrott. Andelen av befolkningen som utsatts för sexualbrott har mer än fördubblats under det senaste decenniet och den grupp som är mest utsatt är unga kvinnor, där 34 procent har uppgivit att de blivit utsatta för sexualbrott det senaste året, enligt Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökning. Medan få kan förneka att en förändring behöver komma till stånd, med fler poliser, utökade befogenheter för dessa och en trygghetsskapande stadsplanering, är det många som fortfarande inte vill inta ett fullgott brottsofferperspektiv. Straffsatserna under brottsbalkens sjätte kapitel har skapat en verklighet där sexualbrottslingar snabbt är ute i samhället efter begånget brott medan offrens upprättelse bortses från. Trots ett antal straffskärpningar finns det fortfarande

bl.a. sexualbrott mot barn där minimistraflet är böter. Det bör därför ske en översyn över samtliga sexualbrott med utgångspunkten att såväl straffminimum som straffmaximum ska höjas.

Våldtäkt

Ett brott ska alltid medföra ett skyndsamt straff som står i proportion till brottets allvarlighet och överensstämmer med det allmänna rättsmedvetandet. Det är främst viktigt för att skipa rättvisa, ge brottsoffer upprättelse, upprätthålla respekten för lagen och undvika individuell rättskipning, men det handlar även om att avskräcka gärningsmannen och allmänheten från fortsatt brottslighet. Med detta som grund är vår uppfattning att straffet för våldtäkt är för lågt.

I samband med proposition 2017/18:177 skärptes straffet för grov våldtäkt medan straffet för våldtäkt lämnades orört. Riksdagen har tillkännagivit för regeringen att straffet för våldtäkt och våldtäkt mot barn ska skärpas och detta bör genomföras skyndsamt.

Köp av sexuell handling av barn

Unga som säljer sexuella handlingar är i en mer utsatt situation jämfört med vuxna, vi anser att detta även måste återspeglas i straffvärdet för köp av sexuell handling av barn. Riksdagen har sedan tidigare tillkännagivit för regeringen att straffet för köp av sexuell handling av barn bör skärpas till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Regeringen har i proposition 2018/19:175 föreslagit en straffskala som utgörs av fängelse i högst fyra år. Regeringen föreslår således att inte följa regeringens tillkännagivande om straffminimum. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag som motsvarar vad riksdagen har tillkännagivit.

Inbrottsstöld

Under 2017 anmäldes 22 600 bostadsinbrott i Sverige, villaägare och är drabbade i sex av tio fall. Under det senaste decenniet har antalet bostadsinbrott ökat med en fjärdedel. Villainbrott sker inte sällan av kringresande stöldlighör som rör sig över landet och begår inbrott, systematiskt och organiserat. Dessa, förhållandevis få, brottslingar skapar otrygghet, skador och kostnader för många.

Hemmet är en personlig borg och att det är en rättighet att vara fredad i det egna hemmet. Riksdagen har vid flertalet tillfällen riktat tillkännagivanden om att införa en särskild brottsrubricering för inbrottsstöld med ett minimistraflet på ett års fängelse. Utredningen Ds 2019:1 har nu lämnats och förordar liksom riksdagen tillkännagivit en särskild brottsrubricering. Regeringen bör således skyndsamt återkomma till riksdagen med ett lagförslag om detta.

Butiksstöld

Kostnaden för stölder i detaljhandeln fortsätter att öka samtidigt som näringsidkarna har få verktyg att använda för att stävja utvecklingen. För att säkerställa att anställda och

kunder ska kunna känna sig trygga bör det vara möjligt för näringsidkare att tillämpa tillträdesförbud för den som betar sig hotfullt eller stjälar vid upprepade tillfällen.

Utredningen Ds 2019:1 som behandlar frågan har nu lämnats. Sverigedemokraterna konstaterar att utredningen visserligen inte förordar att ett tillträdesförbud införs men anser att argumenten bakom ställningstagandet inte är tillräckligt bärande för att avstå att genomföra en välbehövlig reform. Regeringen bör således skyndsamt lägga fram ett förslag som innebär att tillträdesförbud till butiker införs.

Kriminalisera rymning

I dag utgör det inget brott att rymma från en anstalt, Kriminalvårdens transport eller under en permission. Att döma grova brottslingar till fängelsestraff är inte bara ett sätt att skydda samhället ifrån grova brott utan också ett sätt att ge dessa en möjlighet till botgöring. Genom att ta emot och avtjäna ett straff, som står i proportion till det begångna brottet, ges brottslingar möjlighet att erkänna sina felande handlingar. Därmed öppnas också för förlåtelse och försoning med brottsoffer och samhälle. Att däremot rymma från sitt fängelsestraff – och kanske till och med begå brott under tiden på flykt – är att göra det motsatta.

Den som rymmer signalerar att han inte ställer upp på rättssamhällets grundvalar och inte söker botgöring för de oförrätter som åsamkats ett brottsoffer. Detta är ett klandervärd beteende och likt andra klandervärda beteenden borde detta markeras mot genom en kriminalisering i lag. I dag kan en rymning visserligen få sin fängelsevistelse förlängd en kortare tid. Denna mindre disciplinåtgärd saknar dock det symbolvärde ett brott med tillhörande proportionerligt straff har. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag där rymning och försök till rymning från kriminalvårdsanstalt och avvikelse från permission beläggs med ett fängelsestraff.

Kriminalisera undangömmande av tillståndslösa utlänningar

Tillståndslösa utlänningar – det vill säga de som inte har beviljats uppehållstillstånd, de som avvisats eller utvisats – har ingen rätt att vistas i landet. Från svensk sida måste det råda en tydlig linje om att den som inte har rätt att vistas i landet inte ska få vara här, därför behövs tydligare påföljder för dem som försöker att förhindra att en tillståndslös invandrare skickas ut.

Den som gömmer tillståndslösa utlänningar agerar inte mot svensk lag under förutsättningen att han eller hon inte gör det för ekonomisk vinning. Det är en orimlig hållning.

En kriminalisering bör således ske, gällande att gömma, hjälpa eller på andra sätt underlätta för tillståndslösa invandrare att hålla sig undan från den svenska rättsskipningen på liknande sätt som anges i 17 kap. 11 § BrB om skyddande av brottsling.

Vapenbrott

Skjutningarna ökar i Sverige och lagstiftningsarbetet gällande vapen och vapenbrott är kraftigt eftersatt och ofta missförstådd. Sverigedemokraterna är positiva till ett ansvarsfullt legalt vapenägande hos jägare, sportskyttar och andra laglydiga

medborgare. Däremot måste de kriminella nätverkens tillgång till illegala vapen motverkas. En av åtgärderna Sverigedemokraterna förespråkar är en straffskärpning för vapenbrott enligt vapenlagen. Utredningen Ds 2019:14 är nu överlämnad och berör bland annat detta. Sverigedemokraterna anser dock att utredningens förslag inte är tillräckliga och vill se ytterligare straffskärpningar. Regeringen bör skyndsamt utse en kompletterande utredning vars inriktning ska vara att straffskalan för vapenbrott av normalgraden till fängelse i högst tre år, att straffskalan för grovt vapenbrott utgörs av fängelse i lägst två och högst sex år, samt att straffskalan för synnerligen grovt vapenbrott utgörs av fängelse i lägst fyra och högst åtta år.

Brandfarliga och explosiva varor

Även sprängningar har blivit en återkommande företeelse i Sverige. Således finns skäl att också revidera straffskalorna för brott mot lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Regeringen bör således skyndsamt utreda och återkomma till riksdagen med lagförslag där straffskärpningar vid brott enligt 29 § 2 p. samt 29 a § ingår.

Knivlagen

Andelen som utsätts för personrån har ökat. I den senaste trygghetsundersökningen från Brottsförebyggande rådet uppgav 1,4 procent att de utsatts, det är en kraftig ökning jämfört med året innan och den högsta siffra som någonsin uppmätts sedan mätningarna påbörjades 2005. Den som utsätts för rån riskerar trauma, stress och en allmänt sämre livskvalitet. Det är därför viktigt att brottsbekämpande myndigheter har rätt verktyg för att agera i ett tidigt stadiet.

Det vanligaste straffet för den som bryter mot knivlagen är böter på 1 200 kronor, vilket inte kan anses vara ett straff som är proportionellt i förhållande till den begångna gärningen. Straffet bör skärpas och brott mot knivlagen ska ge fängelse.

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Henrik Vinge (SD)

Bo Broman (SD)